

13.8.2026

Asia: Asia: VN/20549/2026 ja STM061:00/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Kansaneläkelaitoksesta annetun lain muuttamisesta

Ammattiliitto Kelan toimihenkilöt ry:n lausunto

Ammattiliitto Kelan toimihenkilöt ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Kelan toimihenkilöihin kohdistuvat uhkaukset lisääntyivät huomattavasti vuodesta 2017 lukien, kun perustoimeentulotuki siirrettiin Kelan hoidettavaksi. Uhkailua tapahtuu asiakaspalvelussa toimistoissa, puhelinpalvelussa ja sähköpostitse. Lisäksi toimihenkilöihin kohdistuu uhkauksia ja mustamaalaamista sosiaalisessa mediassa. Toimihenkilöiden lisäksi uhkauksia kohdistuu myös toimihenkilöiden perheenjäseniin.

Kelassa kirjataan uhka- ja vaaratilanteet. Vuonna 2024 asiakkaan uhkaavaa käytöstä kirjattiin 603 kpl ja lisäksi asiakkaan toimihenkilöön kohdistamia uhkauksia 269 kpl. Vuonna 2025 vastaavat luvut olivat 599 kpl ja 219 kpl.

Ehdotettu muutos parantaa Kela-työntäjän mahdollisuuksia huolehtia toimihenkilöiden työturvallisuudesta, vähentää toimihenkilöihin kohdistuvia uhkauksia ja parantaa työhyvinvointia. Toimihenkilöihin kohdistuvat uhkaukset aiheuttavat myös vakavaa psyykkistä kuormitusta, jolloin lakimuutoksella voidaan vaikuttaa toimihenkilöiden työkykyyn.

Aikaisemmin muutosta valmisteltiin asetusmuutoksena, jossa ratkaisijan nimeä esitettiin poistettavaksi kaikista etuuspäätöksistä. Tässä lakiesityksessä esitetään ratkaisijan nimen poistamista toimeentulotukipäätöksistä, toimeentulotukeen liittyvistä muista etuuspäätöksistä ja yksittäisistä etuuspäätöksistä uhka-arvion perusteella.

Valmisteluasiakirjojen mukaan päätöksentekijöiden nimitietojen poistamisen edellyttämät toimeentulotukipäätöksiä koskevat tekniset muutokset Kansaneläkelaitoksen järjestelmissä olisivat nopeasti toteutettavissa. Sen sijaan nimien poistaminen toimeentulotukeen liittyvistä muista etuuspäätöksistä olisi toteutettavissa vasta myöhemmin Kansaneläkelaitoksen teknisten järjestelmien uudistamishankkeen (ns. Eepos-hankkeen) edetessä, koska tämä edellyttää laajempia järjestelmämuutoksia. Myös päätöksentekijöiden nimien poistaminen yksittäisistä muista etuuspäätöksistä uhka-arvion perusteella edellyttää järjestelmämuutoksia, jotka voitaisiin toteuttaa vasta myöhemmin.

Koska Kansaneläkelaitoksella ei ole resursseja lähiaikoina toteuttaa muutosta tämän sisältöisenä kokonaisuudessaan tietojärjestelmiinsä, muutos olisi pitkään puolittainen ja ratkaisijoiden nimet näkyisivät edelleen esim. toimeentulotukeen liittyvissä muissa etuuspäätöksissä.

Muutos on kauan odotettu ja tärkeä. Kelan toimihenkilöt ry kannattaa esitystä Kansaneläkelaitoksesta annetun lain muuttamisesta, mutta siten, että ratkaisijan nimi poistetaan kaikista etuuspäätöksistä, jolloin muutoksen hyödyt toteutuisivat nopeammin ja laajemmin.

Tuija Sarlin
puheenjohtaja
Ammattiliitto Kelan toimihenkilöt ry